

SAĞLIK ALANI SERTİFİKALI EĞİTİM STANDARTLARI

Standart No	
Tarih	

ÇOCUK YOĞUN BAKIM HEMŞİRELİĞİ

SAĞLIK BAKANLIĞI
SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Eğitim ve Sertifikasyon Hizmetleri Daire Başkanlığı
Mithatpaşa Cad. No: 3 B Blok 3. Kat
Sıhhiye / ANKARA

Bu standart Sağlık Bakanlığı Sertifikalı Eğitim Yönetmeliği gereğince ilgili sertifikalı eğitim bilim komisyonunca hazırlanmıştır.

İÇİNDEKİLER TABLOSU

1. EĞİTİMİN ADI.....	3
2. EĞİTİMİN AMACI	3
3. EĞİTİMİN HUKUKİ DAYANAĞI.....	3
4. EĞİTİM İLE İLGİLİ TANIMLAR.....	3
5. EĞİTİM PROGRAMININ YÜRÜTÜLME USUL VE ESASLARI.....	3
6. KATILIMCILAR VE NİTELİKLERİ	4
7.1. Eğitimin İçeriğinde Yer Alacak Konular ve Öğrenim Hedefleri.....	4
7.3. Eğitimde Kullanılacak Materyaller ve Nitelikleri	11
7.4. Eğitimin Süresi	11
7.5. Eğitimin Değerlendirilmesi (Sınav Usulü, Başarı Ölçütü, Ek Sınav Hakkı vb gibi).....	11
8. PROGRAM SORUMLUSU VE NİTELİKLERİ.....	12
9. EĞİTİCİLER VE NİTELİKLERİ	12
11. SERTİFİKANIN GEÇERLİLİK SÜRESİ	13
12. SERTİFİKANIN YENİLENME ÖLÇÜTLERİ	13
Sertifikanın yenilenmesi aşağıdaki ölçütlere göre yapılır.	13
13. DENKLİK BAŞVURUSU VE DENKLİK İŞLEMLERİ USUL VE ESASLARI	13
EKLER	15
EK-1: ÇOCUK YOĞUN BAKIM HEMŞİRELİĞİ SERTİFİKALI EĞİTİM PROGRAMI	
UYGULAMA DEĞERLENDİRME FORMU.....	17
EK-2: EĞİTİM PROGRAMI DEĞERLENDİRME FORMU.....	20

ÇOCUK YOĞUN BAKIM HEMŞİRELİĞİ SERTİFİKALI EĞİTİM PROGRAMI STANDARDI

1. EĞİTİMİN ADI

Çocuk Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programı

2. EĞİTİMİN AMACI

Bu eğitim programının amacı: çocuk yoğun bakım hizmeti verecek hemşirelere bu görevlerini etkin ve verimli bir şekilde yürütecek bilgi, beceri ve tutumları kazandırmaktır.

3. EĞİTİMİN HUKUKİ DAYANAĞI

Bu eğitim programında aşağıdaki mevzuat, hukuki dayanak olarak alınmıştır.

1. 04.02.2014 tarihli ve 28903 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Sağlık Bakanlığı Sertifikalı Eğitim Yönetmeliği
2. 08.03.2010 tarihli ve 27515 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Hemşirelik Yönetmeliği.
3. 20/07/2011 Tarihli ve 28000 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yataklı Sağlık Tesislerinde Yoğun Bakım Hizmetlerinin Uygulama Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ.

4. EĞİTİM İLE İLGİLİ TANIMLAR

Yoğun Bakım: Bir ya da daha fazla organ veya organ sistemlerinde ciddi işlev bozukluğu nedeniyle yoğun bakım gereksinimi olan hastaların iyileştirilmesini amaçlayan, fiziksel alt yapısı ve konumu itibariyle hasta bakımı açısından özellik taşıyan, ileri teknolojiye sahip cihazlarla donatılmış, yaşamsal göstergelerin izlendiği, hasta takip ve tedavisinin 24 (yirmidört) saat esasına dayalı olarak kesintisiz sağlandığı erişkin, çocuk ve yenidoğan hasta birimleridir.

Üçüncü Seviye Yoğun Bakım: Çoklu organ işlev bozukluğu gibi tüm komplike hastaların kabul edildiği, solunum desteği, renal replasman tedavisi, plazmaferez gibi destek tedavilerin sağlanabildiği, en üst seviyede tıbbi bakım ve tedavi hizmeti verilen yoğun bakım servisleridir.

Çocuk Yoğun Bakım Ünitesi: 31 gün-18 yaş arası çocuklar için konum, personel ve donanım olarak ayrılmış yoğun bakım üniteleridir.

Çocuk Yoğun Bakım Hemşiresi: Çocuk yoğun bakım hemşiresi, karmaşık ve yaşamı tehdit edici problemleri olan çocuk hastaların tanılmasını yapmak, hastaları sürekli izlemek, kaliteli ve ileri yoğun bakım ve tedavi girişimleri uygulamak, çocuk ve ailesi ile terapötik ilişki kurmak, koruyucu, iyileştirici ve rehabilite edici girişimleri uygulamaktan sorumlu hemşiredir.

5. EĞİTİM PROGRAMININ YÜRÜTÜLME USUL VE ESASLARI

Eğitim programı aşağıda maddeler halinde sıralanan usul ve esaslar dâhilinde yürütülür.

1. Eğitim başlangıcında eğitim süresince geçerli olan kurallar ve uygulamalar açıklanır.
2. Eğitim programı, teorik ve uygulamalı olarak yürütülür.
3. Katılımcılar, eğitim programı süresince eğitim gereği yapılacak çalışmalar dışında başka bir alanda/birimde/merkezde veya başka bir işte çalıştırılmazlar.
4. Çocuk Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programının uygulamalı eğitimi için aynı il içerisinde bulunan, Bakanlıkça yetkilendirilmiş ve tescil edilmiş 3. seviye çocuk yoğun bakım ünitesine sahip yerlerle protokol yapılabilir.
Protokol yapılması halinde eğitimin uygulamalı kısmı protokol yapan her iki hastanede de rotasyon şeklinde uygulanır.
5. Eğitim programına katılımcı sayısı, eğitimin verileceği yerdeki 3. Seviye 10 (on) adet Çocuk Yoğun Bakım yatağına 6 (altı) katılımcı, 10 (on) yataktan sonrası için ise her 2 (iki) 3. Seviye Çocuk Yoğun Bakım yatağına 1 (bir) katılımcı düşecek şekilde hesaplanır. Bir eğitim döneminde katılımcı sayısı en fazla 15 (onbeş) olabilir.
6. Sertifikalı Eğitim Uygulayıcısı bir eğitim döneminde eğitime alacakları toplam katılımcı sayısının en fazla %30’unu kendi personelinden seçebilirler.
7. Uygulama eğitimleri çocuk yoğun bakım ünitelerinde yapılır.
8. Uygulamalı eğitim klinik rehber hemşirelerin gözetiminde yapılır. Birden fazla çocuk yoğun bakımın bulunduğu merkezlerde her bir yoğun bakım için bir klinik rehber hemşire tayin edilir. Klinik rehber hemşirelere uygulamalı eğitim süresince başka bir görev verilemez

9. Katılımcılar çocuk yoğun bakım ünitelerinde uygulamaları, birebir veya küçük gruplar halinde hasta başında klinik rehber hemşirenin gözetiminde; “izleme” ve “gözlem altında bağımsız seviyede yapma” aşamalarını uygulayarak yeterlilik kazanır.
10. Eğitime kesintisiz devam esas olup uygulama eğitimine devam zorunludur. Yasal mazereti nedeniyle uygulama eğitiminin en fazla %10'nuna katılmayanlar eğitime katılmadıkları süreyi tamamlamadıkları sürece sertifika sınavına alınmaz. Teorik eğitime ise yasal bir mazeret nedeniyle en fazla %10 devamsızlık yapılabilir.
11. Uygulama eğitimlerinin değerlendirilmesinde Ek 1'deki “Uygulama Değerlendirme Formu” kullanılır. Uygulamalı eğitimler “Klinik Rehber Hemşireler” tarafından "Uygulama Değerlendirme Formu"ndaki kriterlere göre değerlendirilir. Her bir katılımcı için ayrı doldurulan formlar değerlendirme tamamlandıktan sonra klinik rehber hemşireler tarafından imzalanır ve program sorumlusuna teslim edilir.
12. Eğitim dokümanları, ulusal ve uluslararası literatür (özellikle yoğun bakım ile ilgili rehberler) doğrultusunda güncellenir.
13. Eğitim programında aşağıdaki öğretim ve öğrenme, strateji, yöntem ve teknikler uygulanır:
  - Sözlü anlatım
  - Video ile öğretim
  - Küçük grup çalışmaları
  - Uygulamaları göstererek yaptırma
  - Soru-cevap ile aktif tartışma
  - Simülasyon
  - Klinik uygulama
14. Eğitim programının etkinliği ve verimliliği katılımcılar tarafından Ek 2’de yer alan “Eğitim Programı Değerlendirme Formu” kullanılarak değerlendirilir.
15. Bu sertifikalı eğitim programının ilgili birimi Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu Eğitim Araştırma ve Geliştirme Daire Başkanlığıdır.

6. KATILIMCILAR VE NİTELİKLERİ

Bu sertifika programına çocuk yoğun bakımda çalışan veya çalıştırılması planlanan hemşire, hemşire yetkisi almış ebeler ve sağlık memurları (toplum sağlığı) katılabilir.

7. EĞİTİMİN MÜFREDATI

7.1. Eğitimin İçeriğinde Yer Alacak Konular ve Öğrenim Hedefleri

Programın içeriğinde yer alacak konular, eğitim süreleri ve her bir konuya ilişkin öğrenim hedefleri aşağıda gösterilmiştir.

7.1.1. Teorik Eğitim Konuları

Tablo 1: Teorik eğitimde yer alacak konular, eğitim süreleri ve her bir konuya ilişkin öğrenim hedefleri

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFLERİ	SÜRE (Saat)
1. Çocuk Yoğun Bakım Hemşireliği	Bu sertifikalı eğitim programını başarı ile tamamlayan katılımcılar	4
a. Çocuk yoğun bakım ünitelerinin özellikleri (ilgili mevzuat, fiziksel ortam ve mimari, yoğun bakım türleri, yoğun bakımların özellikleri)	✓ Çocuk yoğun bakım ünitesinin özelliklerini sayar.	
b. Çocuk yoğun bakım hemşiresinin görev, yetki ve sorumlulukları	✓ Çocuk yoğun bakım hemşiresinin görev, yetki ve sorumluluklarını listeler.	
c. Çocuk yoğun bakımda ekip çalışması ve işbirliği	✓ Çocuk yoğun bakım ünitesinde ekip çalışması ve işbirliğinin önemini tartışır.	
d. Etkili iletişim yöntemleri	✓ Etkili iletişim yöntemlerini tanımlar.	
e. Yoğun bakımda ekip iletişiminin özellikleri		
f. Çatışma yönetimi		
g. Teslim sırasında iletişim		

Tablo 1 – devam

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu sertifikalı eğitim programını başarı ile tamamlayan katılımcılar	SÜRE (Saat)
2. Çocuk Yoğun Bakımda Etik ve Yasal Durumlar		4
a. Etik ilkeler, ikilemler, sorunlar ve etik karar verme b. Çocuk yoğun bakımda sık karşılaşılan etik sorunlar c. Hasta Çocuğun ve Ailesinin Hakları d. Türk Ceza Kanunu ve yoğun bakım hemşirelerine yansımaları e. Palyatif bakımın etik boyutu f. Yararsız bakımın etik ve yasal boyutu.	✓ Etik ilkeleri sayar. ✓ Etik karar vermeyi tanımlar ✓ Etik sorunlar ve ikilemlerde etik karar vermeyi tanımlar. ✓ Türk ceza kanunu ve yoğun bakım hemşirelerine yansımalarını açıklar. ✓ Palyatif bakımın etik boyutunu açıklar. ✓ Yararsız bakımın etik ve yasal boyutunu açıklar	
3. Çocuk Yoğun Bakım Hastası ve Ailesine Yaklaşım		4
a. Çocuğun gelişimsel özellikleri ve büyüme dönemleri b. Yaş dönemlerine göre büyüme ve gelişme c. Hasta çocuğa yaklaşım d. Yoğun bakımında yapılan invaziv işlemlerin çocuk üzerine etkisi e. Yoğun bakımın çocuk üzerine etkisi f. Çocuk ve ailenin işlemlere hazırlanması g. Çocuğu yoğun bakım ünitesinde yatan ailelerin yaşadıkları h. Çocuk yoğun bakımda aile merkezli bakım i. Çocuk Yoğun bakımda atravmatik bakım	✓ Çocuğun gelişimsel özelliklerini ve büyüme dönemlerini tanımlar. ✓ Hasta çocuğa yaklaşımı açıklar. ✓ Gelişim dönemlerine göre çocuğa yaklaşımı açıklar ✓ Çocuk yoğun bakımda aile merkezli bakımın önemini açıklar. ✓ Çocuğu yoğun bakımda yatan ailelerin yaşadıklarını açıklar ✓ Yoğun bakım ve invaziv işlemlerin çocuk üzerine etkisini açıklar. ✓ Çocuk yoğun bakımda atravmatik bakımın önemini tartışır.	
4.Çocuk Yoğun Bakımda Hasta ve Çalışan Güvenliği		8
a. Hasta güvenliği b. Yoğun bakımda sık görülen hatalar, önlemeye yönelik girişimler ve raporlama sistemleri c. Kimlik doğrulama d. Bası yarası riskinin belirlenmesi, önlenmesi ve bakımı e. Düşme riskinin belirlenmesi ve düşmelerin önlenmesi f. Kan ve kan ürünleri verilmesi g. Hasta teslim ve transferi h. Yüksek riskli ilaçların hazırlanması ve ilaçların verilmesi i. İlaç uyumunun (medicationreconciliation) değerlendirilmesi j. Beslenme riskinin değerlendirilmesi k. İletişim güvenliğinin (veri kaydı, sözlü ve yazılı raporlama sistemleri) sağlanması l. Ajitasyon, depresyon, deliryum riskinin değerlendirilmesi ve önlenmesi m. Kısıtlamalar ve ilkeleri n. Enfeksiyon riskleri ve korunma yolları o. Çalışan güvenliği	✓ Çocuk yoğun bakım ünitesinde hasta ve çalışan güvenliğinin önemini tartışır. ✓ Çocuk yoğun bakım ünitesinde hasta güvenliği kapsamında kimlik doğrulamasını tanımlar. ✓ Bası yarası riskinin belirlenmesi, önlenmesi ve bakımını açıklar. ✓ Düşme riskinin nasıl belirleneceğini açıklar ✓ Düşmelerin nasıl önleneceğini açıklar. ✓ Güvenli kan ve kan ürünleri transfüzyonunu açıklar. ✓ Hastanın nasıl teslim edileceğini açıklar. ✓ Güvenli hasta transferini açıklar. ✓ İlaç güvenliğini açıklar. ✓ Beslenme riskinin değerlendirilmesini açıklar ✓ Güvenli iletişim ilkelerini sayar. ✓ Ajitasyon, depresyon, deliryum risklerinin nasıl değerlendirileceğini açıklar. ✓ Ajitasyon, depresyon ve deliryumun önleme yöntemlerini açıklar. ✓ Hasta kısıtlama ilkelerini açıklar. ✓ Enfeksiyon risklerini tanımlar. ✓ Enfeksiyondan standart korunma yollarını açıklar.	

Tablo 1 – devam

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu sertifikalı eğitim programını başarı ile tamamlayan katılımcılar	SÜRE (Saat)
a. Uyku düzensizliği, varisler, bel fitiği, kesici delici alet yaralanmaları, elektromanyetik alanlar, elektrik kaçağı, enfeksiyona maruziyet, radyasyon, stres, tükenme gibi çocuk yoğun bakım hemşiresinin karşılaşılabileceği mesleki riskler ve önlemler Hasta ve çalışan güvenliği için acil durum kodları	✓ Çocuk yoğun bakım ünitesinde çalışan güvenliği kapsamında yoğun bakım hemşiresinin karşılaşılabileceği mesleki riskleri tanımlar. ✓ Acil durum kodlarını açıklar.	
5.Çocuk Yoğun Bakımda Enfeksiyon Kontrolü		4
a. Yoğun bakımda enfeksiyon kontrolünde standart önlemler (el hijyeni, eldiven, maske gözlük kullanımı), b. -Yoğun bakımda genişletilmiş önlemler (temas önlemleri, damlacık ve solunum yoluyla bulaşan hastalıklara yönelik önlemler, koruyucu önlemler) c. Dirençli mikroorganizmalar (vankomisine dirençli metisiline dirençli, staphylococcus aureus, klebsiella vb gibi) d. Yoğun bakımda aletlerle ilişkili enfeksiyonlar (ventilatör ilişkili durumlar, periferik ve santral katater ilişkili kan dolaşım enfeksiyonları, üriner katater ilişkili enfeksiyonlar) e. Asepsi ve antisepsi ilkeleri (Dezenfeksiyon, sterilizasyon gibi) f. Atık yönetimi	✓ Enfeksiyon kontrolünün önemini tartışır. ✓ Enfeksiyon kontrol önlemlerini sayar. ✓ Dirençli mikroorganizmaları tanımlar. ✓ Yoğun bakımda aletlerle ilişkili enfeksiyonları açıklar ✓ Asepsi ve antisepsi ilkelerini sayar. ✓ Atık yönetimi ilkelerini sayar.	
6.Çocuk Yoğun Bakımda Kapsamlı Hasta İzlemi		6
a. Kritik hastanın özellikleri ve değerlendirilmesi b. Çocuk yoğun bakım ünitesine hasta kabul kriterleri c. Hastanın monitörizasyonu (Yaşamsal bulguların, Oksijen saturasyonu ve Entidal karbondioksit izlenmesi) d. EKG analizi e. Hemodinamik izlem f. Noninvasiv yöntemlerle hemodinamik izlem (pulseoksimetre, kapnograf, solunum monitörizasyonu, EKG) g. İnvaziv arter kan basıncı izlemi (santral venöz basınç izlemi, pulmoner arter kateteri ile hemodinamik izlem) h. Ağrı değerlendirilmesi ve takibi i. Nörolojik izlem j. Mobilizasyon ilkeleri k. Çocuk yoğun bakımda sık kullanılan hasta izlem formları ve kayıt	✓ Kritik hastanın özelliklerini tanımlar. ✓ Çocuk yoğun bakım ünitesine hasta kabul kriterlerini sayar. ✓ Hastanın monitörize edilmesini ve izlemine açıklar. ✓ EKG analizini yapılışını açıklar. ✓ Hemodinamik izlemi açıklar. ✓ Çocuk yoğun bakımda sık kullanılan hasta izlem formlarını sayar. ✓ Ağrı değerlendirmesinin nasıl yapılacağını açıklar. ✓ Nörolojik izlemin yapılışını açıklar. ✓ Hasta mobilizasyon ilkelerini açıklar. ✓ Her izlem formunun kullanımını açıklar. ✓ Tam ve doğru kayıt yapmanın önemini tartışır. ✓ Tam ve doğru kayıt yapma ve muhafaza etme ilkelerini sayar.	
7.Çocukta Temel ve İleri Yaşam Desteği		7
a. Çocuklarda, yenidoğan ve yetişkinlere göre anatomik farklılıklar b. Çocukta temel yaşam desteği (TYD)	✓ Çocuklarda, yenidoğan ve yetişkinlere göre anatomik farklılıkları tanımlar. ✓ Çocukta temel ve ileri yaşam desteği ilkelerini açıklar.	

Tablo 1 – devam

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu sertifikalı eğitim programını başarı ile tamamlayan katılımcılar	SÜRE (Saat)
c. Çocukta ileri yaşam desteği (İYD) 1) İleri yaşam desteği ekibi ve algoritmalar 2) Özel durumlarda İYD (zehirlenmelerde, çevresel yaralanmalar v.b) 3) Resesütasyon sonrası bakım d. İYD' de kullanılan ilaçlar ve ilaç dışı tedaviler. e. Hava yolu uygulamaları 1) Hava yolu açma yöntemleri 2) Güvenli hava yolu uygulamaları	✓ İYD' de kullanılan ilaç ve ilaç dışı tedavileri açıklar. ✓ Hava yolu açma yöntemlerini sayar. ✓ Hava yolu uygulamalarını açıklar	
8.Çocuk Yoğun Bakım Hastalarında Beslenme		6
a. Çocuğun beslenme gereksinimlerinin belirlenmesi 1) Parantral beslenme 2) Enteral beslenme	✓ Beslenme gereksinimlerinin belirlenmesini açıklar. ✓ Parantral beslenme ilkelerini sayar. ✓ Enteral beslenme yollarını açıklar. ✓ Parantral beslenmenin nasıl sağlanacağını açıklar. ✓ Enteral beslenmenin nasıl sağlanacağını açıklar. ✓ Enteral beslenme komplikasyonlarını tanımlar. ✓ Parantral beslenme komplikasyonlarını tanımlar.	
9.Kardiyovasküler Sistem Hastalıkları ve Bakımı		4
1. Kardiyovasküler sistemin anatomi ve fizyolojisi 2. Kardiyovasküler sistemin değerlendirilmesi Ritm ve ileti bozuklukları ve tedavi 3. AV bloklar ve tedavisi 4. Konjenital kalp hastalıkları 5. Pulmoner hipertansiyon 6. Venöztromboembolizm 7. Anjiyografi ve kalp kateterizasyonu öncesi, sonrası ve sonrası izlem 8. Açık kalp cerrahisi ve bakımı 9. İntraaortikbalon pompası takılı olan hastanın izlemi	✓ Kardiyovasküler sistemin anatomi ve fizyolojisini açıklar. ✓ Kardiyovasküler sistem değerlendirilmesini açıklar. ✓ Ritm ve ileti bozukluklarında hasta bakımını açıklar. ✓ Konjenital kalp hastalıklarında bakım ve izlemin nasıl sağlanacağını açıklar, ✓ Pulmoner hipertansiyonda hasta bakımını açıklar. ✓ Venöz tromboembolizmde hasta bakımını açıklar. ✓ Anjiyografi öncesi, sonrası ve sonrası izlem ilkelerini tanımlar. ✓ Kalp kateterizasyonu öncesi, sonrası ve sonrası izlem ilkelerini tanımlar. ✓ Açık kalp cerrahisi yapılan hasta izleminin nasıl yapılacağını açıklar. ✓ İntraaortik balon pompası takılı olan hasta izlemini açıklar.	
10. Solunum Sistemi Hastalıkları ve Bakımı		5
1. Solunum sisteminin anatomi ve fizyolojisi ve çocuklardaki farkları 2. Solunum sistemin değerlendirilmesi 3. Akut solunum yetmezliği 4. Akut solunum zorluğu (respiratuar distres) sendromu 5. Status astmatikus 6. Pulmoner emboli 7. Toraks cerrahisi sonrası hasta izlemi	✓ Solunum sisteminin anatomi ve fizyolojisini açıklar. ✓ Solunum sistemin değerlendirilmesini açıklar. ✓ Akut solunum yetmezliğinde hasta bakımını açıklar. ✓ Akut solunum zorluğu (respiratuar distres) sendromunda hasta bakımını açıklar. ✓ Status astmatikusda hasta bakımını açıklar. ✓ Pulmoner embolide hasta bakımını açıklar. ✓ Toraks cerrahisi sonrası hasta izlemini açıklar.	

Tablo 1 – devam

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu sertifikalı eğitim programını başarı ile tamamlayan katılımcılar	SÜRE (Saat)
8. Göğüs travmaları (Pnömotoraks, hemotoraks, hidrotoraks, şilotoraks vb.) 9. Göğüs tüpü ve kapalı direnaja sisteminin kurulması 10. Ekstrakorporeal Membran Oksijenasyonu (ECMO) Asit baz dengesinin sürdürülmesi ve arter kan gazlarının yorumlanması	✓ Göğüs travmalarında hasta izlemine açıklar. ✓ Göğüs tüpü ve kapalı drenaj sisteminin kurulması ilkelerini sayar. ✓ Ekstra korporeal membran oksijenasyonu (ECMO) tanımlar ✓ Asit baz dengesini açıklar.	
11.Sinir Sistemi Hastalıkları ve Bakımı		4
1. Sinir sisteminin anatomi ve fizyolojisi 2. Sinir sisteminin değerlendirilmesi ve izlenmesi 3. Konvülsiyonlar ve statusepileptikus 4. Nöromusküler hastalıklar (gullianbarre, myasteniagravis) 5. Kafa travmaları 6. Kafaiçi basıncı artma sendromu (KİBAS) 7. Komalar ve komadaki hastanın bakımı 8. Sinir sistemi hastalıklarına ilişkin girişimsel ve cerrahi uygulamalar (anevrizma embolizasyonu, stent uygulaması ve cerrahi girişimler vb)	✓ Sinir sisteminin anatomi ve fizyolojisini açıklar. ✓ Sinir sistemi değerlendirilmesini açıklar. ✓ Konvülsiyonlar hasta bakımını açıklar. ✓ Status epileptikusta hasta bakımını açıklar. ✓ Nöromusküler hastalıklarda (gullianbarre, myasteniagravis), hasta bakımını açıklar. ✓ Kafa travmalarında hasta bakımını açıklar. ✓ Kafa içi basıncı artma sendromunda (KİBAS) hasta bakımını açıklar. ✓ Komada hasta bakımını açıklar. ✓ Sinir sistemi hastalıklarına ilişkin girişimsel ve cerrahi uygulamalarda hasta bakımını açıklar.	
12.Üriner Sistem Hastalıkları ve Bakım		4
1. Üriner sistem anatomi ve fizyolojisi 2. Üriner sisteminin değerlendirilmesi ve izlenmesi 3. Sıvı elektrolit dengesi ve dengesizlikleri 4. Akut böbrek yetmezliği 5. Kronik böbrek yetmezliği 6. Renal replasman tedavileri (periton diyalizi, hemodiyaliz, sürekli hemodiyafiltrasyon gibi)	✓ Üriner sistemin anatomi ve fizyolojisini açıklar. ✓ Üriner sisteminin değerlendirilmesini açıklar. ✓ Sıvı elektrolit dengesi ve dengesizliklerini açıklar. ✓ Akut böbrek yetmezliğini tanımlar. ✓ Kronik böbrek yetmezliğini tanımlar. ✓ Renal replasman tedavilerini tanımlar.	
13.Gastrointestinal Sistem Hastalıkları ve Bakımı		4
1. GİS anatomi ve fizyolojisi 2. GİS değerlendirilmesi ve izlenmesi 3. Diyabetes mellitus ve diyabetik ketoasidozda olan hastanın yoğun bakımda izlemi 4. Stoma bakımı 5. GİS kanamaları 6. Batın Travmaları	✓ GİS anatomi ve fizyolojisini açıklar. ✓ GİS değerlendirilmesini açıklar. ✓ Diyabetes mellitusda hasta bakımını açıklar. ✓ Diyabetik ketoasidozda olan hastanın yoğun bakımda izlemine açıklar. ✓ Stoma bakımını açıklar. ✓ GİS kanamalarında hasta izlemine açıklar. ✓ Batın travmalarında hasta izlemine açıklar.	
14.Çoklu Sistem Hastalıkları -Şok Tipleri ve Şokun Yönetimi		3
1. Şok tipleri ve yönetimi a. Hipovolemik şok b. Kardiyojenik şok c. Nörojenik/spinal şok d. Anafilaktik şok e. Septik şok 2. Yanıklar a. Yanıkların Sınıflandırılması b. Yanıkların Tedavisi ve İzlemi 3. Zehirlenmeler	✓ Şok tiplerini sayar. ✓ Şok yönetimini açıklar. ✓ Yanıkları sınıflandırır ✓ Yanıklarda tedavive izlemi açıklar. ✓ Zehirlenmelerde hasta bakımını açıklar.	

Tablo 1 – devam

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu sertifikalı eğitim programını başarı ile tamamlayan katılımcılar	SÜRE (Saat)
15.Ventilasyon ve Oksijen Tedavisi Uygulamaları		6
1. Mekanik ventilasyon (invaziv-noninvaziv, yüksek frekanslı ventilasyon) 2. Entübasyon 3. Ventilatör cihazının hazırlanması ve kullanımı (ventilatörün seçimi ve kontrolü, setlerin takılması, cihazın testi, mekanik ventilasyonda nemlendirme) 4. Ventilatörün hastaya bağlanması ve hasta izlemi 5. Oksijen tedavisi uygulamaları 6. High Flow Oksijenizasyon 7. Trakeostomili hasta bakımı 8. Trakeal aspirasyon 9. Extübasyon 10. Spontan solunum testi 11. Hastanın ventilatörden ayrılması (Weaning) 12. Mekanik ventilasyon endikasyonları ve komplikasyonları 13. Solunum desteğinde kullanılan cihazların dezenfeksiyonu, sterilizasyonu ve saklanması	<ul style="list-style-type: none"> ✓ İnvaziv ventilasyonu tanımlar. ✓ Noninvaziv mekanik ventilasyonu tanımlar. ✓ Yüksek frekanslı ventilasyonu tanımlar. ✓ Entübasyon, ilkelerini açıklar. ✓ Ventilatörün kullanım için nasıl hazırlandığını açıklar ✓ Hastanın ventilatöre bağlanma ilkelerini açıklar. ✓ Ventilatördeki hasta izlemi ilkelerini açıklar. ✓ Oksijen tedavisi uygulamalarını tanımlar. ✓ High Flow Oksijenizasyonu tanımlar ✓ Trakeostomili hasta bakımı ilkelerini açıklar. ✓ Trakeal aspirasyon ilkelerini açıklar. ✓ Extübasyon kriterlerini sayar. ✓ Mekanik ventilasyon endikasyonlarını sayar. ✓ Mekanik ventilasyon komplikasyonlarını sayar ✓ Solunum desteğinde kullanılan cihazların dezenfeksiyonu ve sterilizasyonu ilkelerini açıklar. ✓ Solunum desteğinde kullanılan cihazların saklanması ilkelerini açıklar 	
16. Taburcu Olan Çocuk ve Ailesi		2
1. Taburculuk kriterleri 2. Çocuk ve ailenin evde bakım eğitimi	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Taburcu olma kriterlerini sayar. ✓ Çocuk ve ailenin evde bakım eğitim prosedürlerini tanımlar. 	
17.Ölüm Halinde Bakım		3
1. Exitus bakım ve transferi 2. Diğer hastaların etkilenmelerini önleyici düzenlemeler 3. Aileye yaklaşım 4. Ölümcül hastaya bakım veren hemşirelerin yaşadıkları	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Exitus bakımı ilkelerini açıklar. ✓ Diğer hastaların etkilenmelerini önleyici düzenlemeleri tanımlar ✓ Çocuğun kaybedilmesi sonrası aileye yaklaşımı tartışır. ✓ Ölümcül hastaya bakım veren hemşirelerin yaşadıkları duyguları açıklar. ✓ Ölümcül hastaya bakım veren hemşirelerin başatme yollarını tartışır. 	
18.Beyin Ölümü ve Organ Transplantasyonu		2
1. Beyin ölümü 2. Organ ve doku nakli tipleri Organ bağıışı ve önemi	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Beyin ölümü kriterlerini sayar. ✓ Organ ve doku nakli tiplerini açıklar. Organ bağıışının önemini tartışır. 	
19. Değerlendirme		4
Toplam		80

7.1.2. Uygulama Eğitim Konuları**Tablo 2: Uygulama Eğitiminde Yer Alacak Konular, Eğitim Süreleri ve Her Bir Konuya İlişkin Öğrenim Hedefleri**

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu sertifikalı eğitim programını başarı ile tamamlayan katılımcılar:	Süre (saat)
1.Çocuk yoğun bakım ünitesinin ve kullanılan cihazların tanıtımı	✓ Çocuk yoğun bakım ünitesindeki cihazları uygun olarak kullanır.	2
2.Hasta kabulü ve oryantasyonun sağlanması	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Yoğun bakım ünitesine hastayı kabul eder. ✓ Hastanın üniteye oryantasyonunu sağlar. 	3

Tablo 2 – devam

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu sertifikalı eğitim programını başarı ile tamamlayan katılımcılar:	Süre (saat)
3.Yoğun bakım hastalarında sedasyon ve analjezi uygulamaları	✓ Yoğun bakım hastalarında sedasyon ve analjezi ilkelerine uygun olarak uygular.	3
4.Monitör Kullanımı ve monitörizasyon İlkeleri	✓ Monitörizasyon ilkeleri doğrultusunda hastayı monitorize eder. ✓ Merkezi monitörizasyon kullanım ilkelerini uygular.	2
5.Temel ve ileri yaşam desteği uygulamaları	✓ Temel ve ileri yaşam desteği ilkelerini uygular. ✓ İleri yaşam desteği ilkelerini uygular.	4
6. Havayolu açıklığının sağlanması a. Üçlü manevra (başın arkaya itilmesi, çenenin çekilmesi, ağzın açılması) b. Pozisyon c. Airway yerleştirilmesi d. Laringeal maske yerleştirilmesi e. Endotrakeal entübasyon	✓ Hava yolu açıklığını sağlamak için çocuk hastaya üçlü manevra uygular. ✓ Hava yolu açıklığını sağlamak için hastaya pozisyon verir. ✓ Hava yolu açıklığını sağlamak için hastaya airway uygulaması yapar. ✓ Hava yolu açıklığını sağlamak için laringeal maske uygulaması yapar. ✓ Hava yolu açıklığını sağlamak için endotrakeal entübasyon uygular.	8
7.Mekanik ventilasyon (İnvaziv/ Noninvaziv ventilasyon ve Yüksek frekanslı ventilasyon, High Flow Oksijenizasyon) a. Ventilatörün seçimi ve kontrolü b. Setlerin takılması ve cihazın testi c. Hastaya bağlanması ve izlemi d. Ventilatör üzerinde ayarlanan parametreler (solunum modları, alarmlar) e. Mekanik ventilasyon monitörizasyonu f. Mekanik ventilasyonda nemlendirme g. Hastanın ventilatörden ayrılması (weaning)	✓ Kullanılacak ventilatörün hastaya göre seçimini yapar, ✓ Kullanılacak ventilatörün kullanım öncesi kontrolünü yapar, ✓ Ventilatör setini uygun olarak takar ✓ Ventilatör ve setinin test edilmesini aşamalarına uygun olarak yapar. ✓ Ventilatörü hastaya bağlama basamaklarını uygular. ✓ Ventilatördeki hasta izlemine yapar ✓ Mekanik ventilasyon monitörizasyonunu yapar ✓ Ventilatör üzerinde ayarlanan parametreleri (solunum modları, alarmlar) uygun şekilde ayarlar. ✓ Mekanik ventilasyonda nemlendirme uygulamalarını yapar. ✓ Hastanın ventilatörden ayrılması kriterlerini değerlendirir. ✓ Hastayı ventilatörden ayırma basamaklarını uygular.	12
8.Solunum desteğinde kullanılan cihazların temizliği, cihazların yeniden kullanıma hazır olacak şekilde sterilizasyonu, dezenfeksiyonu, kalibrasyonu ve saklanması.	✓ Solunum desteğinde kullanılan cihazların sterilizasyonu, dezenfeksiyonu ve kalibrasyonunu sağlar. ✓ Solunum desteğinde kullanılan cihazların uygun koşullarda saklanması sağlar.	4
9.Enteral (nazogastrik/oragastrik tüp, gastrotomi ile besleme) ve parenteral besleme.	✓ Hastanın nazogastrik/oragastrik yolla beslemesini sağlar. ✓ Hastanın gastrotomiyle beslemesini sağlar ✓ Parenteral beslemeyi ilkelerine uygun olarak yapar.	4
10. EKG çekimi, kan şekeri ölçülmesi, kan gazı için örnek alma.	✓ EKG çekimi yapar. ✓ Kan şekeri ölçümünü uygular.	4
11. Bilinci açık ve bilinci kapalı hastada ağrı değerlendirme ve izleme.	✓ Bilinci açık hastada ağrıyı değerlendirir. ✓ Bilinci kapalı hastada ağrıyı değerlendirir. ✓ Ağrıyı izleme ilkelerini uygular.	8
12. Hastaya pozisyon verme ve hastayı mobilize etme.	✓ Hastaya uygun pozisyon verir. ✓ Hastanın mobilizasyonunu sağlar.	6
13. Acil durumlarda kullanılan acil araba/çantanın kullanımı, defibrilatörün özellikleri, güvenli kardiyoversiyon ve defibrilasyon uygulaması.	✓ Acil arabasına gerekli malzeme ve ilaçları yerleştirir. ✓ Acil arabasının kontrolünü yapar. ✓ Gerekli durumlarda acil araba/acil çantasını kullanır. ✓ Güvenli kardiyoversiyon ve defibrilasyon uygulamalarına katılır.	4

Tablo 2 – devam

KONULAR	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu sertifikalı eğitim programını başarı ile tamamlayan katılımcılar:	Süre (saat)
14.Endotrakeal ve nazotrakeal aspirasyon (açık ve kapalı sistem aspirasyon).	✓ Endotrakeal aspirasyon yapar. ✓ Nazotrakeal aspirasyon yapar. ✓ Postdöral drenaj uygular.	5
15.Trakesostomi bakımı.	✓ Trakeostomi bakım ilkelerini uygular.	3
16. Oksijen tedavisi uygulamaları	✓ Oksijen tedavisi ilkelerine göre uygular.	4
17.İnvaziv girişimlerde yardım, ölçüm ve izlem.	✓ İnvaziv girişimlere yardım eder. ✓ İnvaziv girişimlerde ölçüm ve izlem için gerekli düzenekleri hazırlar. ✓ İnvaziv parametreleri kalibre eder ve izler.	8
18.Bası yarası bakımı.	✓ Bası yarası bakımı yapar.	4
20. Yoğun bakım ünitesinden hasta transferi.	✓ Yoğun bakım ünitesinden hasta transferi sağlar.	4
21. Kan ve kan ürünleri transfüzyonu.	✓ Kan ve kan ürünleri transfüzyonu uygular.	4
22.Renal replasman tedavileri (periton diyalizi, hemodiyaliz, hemofiltrasyon, gibi)	✓ Hastaya periton diyalizi uygular ✓ Hemodiyaliz uygulanan hastanın izlemine yapar ✓ Hemofiltrasyon uygulanan hastanın izlemine yapar	6
23.Yoğun bakımda sık kullanılan yüksek riskli ilaçların hazırlanması ve uygulanması	✓ Yoğun bakımda sık kullanılan yüksek riskli ilaçları doğru şekilde hazırlar ✓ Yoğun bakımda sık kullanılan yüksek riskli ilaçları doğru şekilde uygular.	10
24.Yaşam sonu palyatif bakımın sağlanması	✓ Yaşam sonu bakım ilkelerini uygular.	4
25.Yoğun bakımda verilerin kaydı, değerlendirilmesi ve saklanması	✓ Verileri değerlendirir ✓ Verileri tam ve doğru şekilde kayıt eder, ✓ Verileri saklanmasını sağlar	4
Toplam		120

7.3. Eğitimde Kullanılacak Materyaller ve Nitelikleri

Eğitimde kullanılacak materyal ve malzemeler aşağıda belirtilmiştir:

1. Eğitimin içeriğinde yer alan konuları içeren yazılı eğitim materyalleri (kitaplar, slaytlar, eğitim rehberleri, bilimsel dergiler vb. gibi)
2. Görsel/işitsel eğitim materyalleri (kompakt diskler, video filmler, resimler vb gibi)
3. Uygulamalı dersler için maket/ model ve ilgili malzemeler
4. İlgili mevzuata göre çocuk yoğun bakım ünitesinde bulunması gereken tüm araç gereçler
5. Eğitim yapılacak yerde bulunan her türlü cihaz ve malzemeler (Defibrilatör,Vakum sistemleri, aspiratör, mekanik ventilatör, HFOV, monitör, merkezi monitör, pulse oksimetri, oksijen verme cihazları, high flow, EKG cihazı, larengoskop, ambu, pace maker, CVVHD, acil arabası, acil setler, ETT ve trakeostomi meteryalı, lavaj meteryalleri ve eğitim maketleri vb.)

7.4. Eğitimin Süresi

EĞİTİMİN TÜRÜ	TOPLAM SÜRE	
	Saat	Gün (İş Günü)
Teorik Eğitim	80	10
Uygulama Eğitim	120	15
GENEL TOPLAM	200	25

7.5. Eğitimin Değerlendirilmesi (Sınav Usulü, Başarı Ölçütü, Ek Sınav Hakkı vb gibi)

Eğitimin değerlendirilmesi aşağıdaki usul ve esaslara göre yapılacaktır.

1. Sertifikaya esas başarı değerlendirmesi eğitim programına devam koşulunu sağlayan katılımcılara uygulanacak teorik sınav ve uygulama değerlendirme yoluyla yapılır. Katılımcıların hem teorik sınavdan hem de uygulama değerlendirmesinden ayrı ayrı başarılı olması gerekir.

2. Eğitim Programının teorik eğitimi sonunda yapılacak teorik sınav soruları program sorumlusunun başkanlığında eğitimcilerden oluşan en az 3 (üç), en fazla 5 (beş) kişilik sınav komisyonu tarafından eğitimin içeriğinde yer alan konular ve öğrenim hedefleri doğrultusunda çoktan seçmeli olarak hazırlanır.
3. Teorik sınavından 100 (yüz) üzerinden 70 (yetmiş) ve üzeri puan alan katılımcılar başarılı sayılır. 70'in (yetmiş) altında puan alan katılımcılara uygulama eğitimi başlamadan önce tamamlanmak kaydıyla ek 1 (bir) sınav hakkı daha verilir. Bu sınavda da başarısız olan katılımcıların Çocuk Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programına tekrar başvurması gerekir.
4. Katılımcıların eğitim boyunca yaptıkları uygulama eğitimi ise aşağıdaki şekilde değerlendirilir:
  - a. Uygulama eğitiminin değerlendirilmesi uygulama eğitimi konularında yer alan becerilerin geliştirilmesi doğrultusunda, klinik rehber hemşireler tarafından Ek 1'deki "Uygulama Değerlendirme Formu" kullanılarak yapılır.
  - b. Uygulama değerlendirmesinden alınan puanlar 100 (yüz) puan üzerinden hesaplanır. En az 70 (yetmiş) puan alan katılımcılar uygulama değerlendirmesinden başarılı sayılır.
5. Uygulama değerlendirmesinde başarısız olan katılımcıların Çocuk Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programına tekrar başvurması gerekir.
6. Sertifikalandırma için katılımcının başarı puanı teorik sınav ile uygulama değerlendirmesinin aritmetik ortalaması alınarak belirlenir.
7. Sertifikalı eğitim programı sonunda sertifikalandırma için yapılan teorik sınav ve uygulama eğitimi değerlendirmesi notlarına yazılı olarak itiraz eden katılımcıların itirazları sertifikalı eğitim uygulayıcıları tarafından en geç 5 (beş) gün içerisinde değerlendirilerek sonuçlandırılır.
8. Başarılı olan katılımcılara sertifika düzenlenir ve sertifika Sağlık Bakanlığınca tescil edilir.

8. PROGRAM SORUMLUSU VE NİTELİKLERİ

Bu eğitim programında aşağıdaki niteliklerden ve şartlardan birini sağlayan kişiler program sorumlusu olarak görevlendirilir;

1. Çocuk yoğun bakım ünitelerinde en az 3 (üç) yıldır görev yapan, hemşirelikte lisans mezunu hemşireler
2. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği alanında çalışan öğretim üyeleri
3. Çocuk yoğun bakım ünitelerinde en az 3 (üç) yıl görev yapmış hemşirelik yetkisi almış ebelerde lisans mezunu ebeler

Program sorumlusunun eğitim süresince programı yürüten kurumda tam zamanlı görev yapması zorunludur.

9. EĞİTİCİLER VE NİTELİKLERİ

Bu eğitim programında aşağıdaki niteliklerden ve şartlardan birini sağlayan kişiler eğitici olarak görevlendirilir.

9.1. Teorik Eğitim Eğitimcileri

1. Çocuk yoğun bakım ünitelerinde en az 3 (üç) yıldır görev yapan, hemşirelikte lisans mezunu hemşireler ve hemşirelik yetkisi almış ebelerde lisans mezunu ebeler,
2. Sağlık Bakanlığınca onaylanmış sertifika programlarına ait (yoğun bakım, enfeksiyon kontrol hemşireliği, acil bakım hemşireliği, yenidoğan yoğun bakım hemşireliği, stoma ve yara bakım hemşireliği, kemoterapi hemşireliği gibi) sertifikasına sahip hemşirelikte lisans mezunu hemşireler,
3. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği alanında öğretim elamanları
4. Çocuk Yoğun Bakım alanı ile ilgili uzman hekim, fizyoterapist, beslenme ve diyetetik uzmanı, psikolog, sosyal çalışmacı gibi eğitimin içeriğinde yer alan konularda uzman diğer meslek mensupları

9.2. Uygulama Eğitimi Eğitimcileri

Uygulama eğitiminin eğitimcileri klinik rehber hemşirelerdir. Klinik rehber hemşireler; çocuk yoğun bakım hemşireliği sertifikalı eğitim programına katılanların klinik uygulamalarını sağlayan, kurumun politikaları, prosedürleri ve uygulama eğitimi hedefleri doğrultusunda bilgi, beceri, deneyimlerini klinik alanda paylaşan, çocuk yoğun bakım ünitelerinde en az 3 (üç) yıldır görev yapan, hemşirelikte lisans mezunu hemşirelerdir.

10. EĞİTİM VERİLECEK YERİN NİTELİKLERİ

Çocuk Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programının (teorik ve uygulama eğitimi için) yapılacağı yerin nitelikleri ve gerekli donanım özellikleri:

1. Bakanlıkça yetkilendirilmiş ve tescil edilmiş 3. seviye çocuk yoğun bakım ünitesine sahip ve en az 10 (on) çocuk yoğun bakım yatağı olması,
2. Eğitime alınacak katılımcı sayısına uygun yeterli ısı ve ışığa sahip, havadar ve modüler sitemin kullanılabilmesi en az 15 (onbeş) kişilik eğitim salonu olması,
3. Katılımcı sayısına göre uygun ve yeterli masa-sandalye bulunması,
4. Eğitimin uygun teknoloji ile yapılmasına olanak sağlayacak gerekli bilgisayar, gör-ışit araçları, uygulama maketleri, yazı tahtası, eğitim hedeflerinin, konu ve içeriklerinin/sunumların katılımcılara verilmesini sağlayabilecek baskı/printer, fotokopi, kağıt destek sistemleri, eğitim salonunda tercihen görsel animasyonların/eğitim materyallerinin kullanılabilmesi internet bağlantısı erişimi olması gereklidir.

11. SERTİFİKANIN GEÇERLİLİK SÜRESİ

Çocuk Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikasının geçerlilik süresi 5 (beş) yıldır.

12. SERTİFİKANIN YENİLENME ÖLÇÜTLERİ

Sertifikanın yenilenmesi aşağıdaki ölçütlere göre yapılır.

1. Sertifikaların geçerlilik süresi sonunda sertifika sahiplerinden;
  - a. Sertifikayı aldıktan sonra sertifika geçerlilik süresi içerisinde çocuk yoğun bakım ünitesinde çalışıp en az 4 (dört) kez Çocuk yoğun bakım hemşireliği ile ilgili ulusal/uluslararası eğitimlere veya bilimsel toplantılara katıldığını belgeleyenlerin,
  - b. 1(bir) adet ulusal/uluslararası hakemli dergide çocuk yoğun bakım hemşireliği konusunda yayın yapmış olanların,
  - c. Aktif olarak kesintisiz yoğun bakımda çalıştığını belgelemiş olanların sertifikaları yenilenir. Sertifika sahipleri bu kriterlerle ilgili belgelerini en geç sertifika geçerlilik süresi sonuna kadar Bakanlık ilgili birimine sunacaklardır.
2. Birinci maddedeki şartları sağlamayan sertifika sahipleri sertifikanın geçerlilik süresi olan 5 (beş) yılın sonunda sertifika yenileme sınavına tabi tutulur.
3. Yenileme sınavı, Bakanlık ilgili biriminin koordinasyonunda Çocuk Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programı uygulayıcıları tarafından koordinasyonunda Çocuk Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programı konuları ile alandaki güncel gelişmeler doğrultusunda hazırlanan çoktan seçmeli sorulardan oluşan teorik sınav şeklinde uygulanır.
4. Resertifikasyon sınav süreci tamamlanıncaya kadar sertifika sahiplerinin sertifikaları geçerlidir.
5. Hukuken kabul edilebilir mazeret halleri dışında sertifika yenileme sınavına peş peşe iki kez katılmayanların sertifikaları geçersiz sayılır. Bu durumda olanlar mazeretlerinin sona ermesini takiben en kısa sürede sınava alınır.
6. Sertifikalı eğitim programı uygulama yetkisi verilen yerin herhangi bir sebeple eğitim faaliyetlerinin durması ve sertifikalı eğitim uygulama yetki belgelerinin iptal edilmesi ya da kapatma ve devir durumlarında resertifikasyon sınavları Bakanlığın ilgili birimince yapılır.
7. Sertifika yenileme sınavında başarısız olan sertifika sahiplerinin yenileme sınavı notlarına itirazları sertifika yenileme sınav komisyonu tarafından en geç 5 (beş) gün içerisinde değerlendirilerek sonuçlandırılır.

13. DENKLİK BAŞVURUSU VE DENKLİK İŞLEMLERİ USUL VE ESASLARI

Sağlık Bakanlığı Sertifikalı Eğitim Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda Bakanlıkça hazırlanan denklik başvuru formu kullanılarak denklik talebinde bulunulur. Bu formda belirtilen tüm belgelerin sunulması zorunludur.

Bu formda belirlenen her bir başlığın altı ayrıntıları ile birlikte doldurulacak, eğitimin verildiği kurum/kuruluşça onaylanmış ve aşağıda belirtilen belgelerin aslı, eğitim yurt dışında alınmış ise ayrıca belgelerin yeminli mütercim tarafından Türkçeye çevirisi formun ekinde dosya halinde sunulacaktır.

13.1.Başvuru Formu Ekinde Yer Alacak Belgeler

1. Sertifikanın aslı,
2. En son bitirmiş olduğu okul/yüksekokul (hemşirelik, ebelik, sağlık memurluğu) diplomasının aslı veya noter onaylı fotokopisi,
3. Varsa Lisansüstü eğitimi bitirme belgesi aslı veya noter onaylı fotokopisi,
4. T.C Nüfus Cüzdanı/ Yabancı Uyruklu Kimlik Kartı aslı veya noter onaylı fotokopisi,
  - a. Başvuru Formunun 4'üncü maddesinde yer alan Eğitim Müfredatı ile ilgili tüm bilgi ve belgeler (Eğitimin alındığı, belgenin düzenlendiği dil ve Türkçe ile)
  - b. Başvuru Formunun 3'üncü maddesinde yer alan ve eğitimin alındığı Kurum/Kuruluş/Özel Hukuk Tüzel Kişisi/Gerçek Kişisinin Eğitim alınan Ülkenin resmi sağlık otoritesi ve o ülkedeki Türkiye misyon şefliğinden eğitim veren kurumun yetkili olduğunun belgelenmesi istenecektir. Üniversite hastaneleri ve resmi enstitülerden bu belge istenmeyecektir.
  - c. İlgili alanın standartlarında komisyonca belirlenen ve isten diğer tüm belgeler (Varsa)

13.2.Denklik İşlemlerinin Nasıl Yapılacağı

1. Sertifika denkliği için müracaat edenlerin başvuru dosyaları Bakanlık ilgili birimince Çocuk Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programı Standartları doğrultusunda incelenir.
2. Dosyaları uygun ve yeterli bulunan başvuru sahiplerine sertifika denklik belgesi düzenlenir.
3. Sertifika Denklik Belgesi Sağlık Bakanlığı tarafından tescil edilir.

EKLER

EK 1
ÇOCUK YOĞUN BAKIM HEMŞİRELİĞİ SERTİFİKALI EĞİTİM PROGRAMI
UYGULAMA DEĞERLENDİRME FORMU

Tarih:		
Katılımcının Adı-Soyadı		
Katılımcının Uygulama Yaptığı Yoğun Bakım Ünitesi		
Değerlendiren Klinik Rehber		
Değerlendirilen Uygulamalar		Değerlendirme Notu
A. Profesyonel Davranışlar		
1	Kliniğe zamanında gelme ve zamanını etkin olarak kullanma	
2	Hastalık ya da başka bir nedenle kliniğe gelemeyecek/geç gelecek ise haber verme	
3	Bakım için kullanacağı gerekli malzemeleri eksiksiz şekilde hazır bulundurma	
4	Bakım verdiği birey ile ilgili gözlemlendiği değişiklikleri klinik rehber hemşireye ve/veya ekibin diğer üyelerine zamanında iletme	
5	Hasta kayıtlarını zamanında ve tam olarak kaydetme	
6	Hastada belirledikleri sorunları ekip üyeleri ile zamanında paylaşma	
B. Kişiler Arası İlişkiler		
7	Bakım verdiği çocuk ile güven verici ve teröpotik bir iletişim kurma	
8	Bakım verdiği hasta ailesi ile güven verici ve teröpotik bir iletişim kurma	
9	Sağlık ekibi üyeleri ile iletişim kurma	
C. Sorun Çözme/Kritik Düşünme/Karar Verme		
10	Bütüncül yaklaşım doğrultusunda gereksinimlere yönelik yeterli ve doğru veri toplama	
11	Verileri nedenleri ile birlikte yazma ve doğru yorumlama	
12	Toplanan veriler doğrultusunda hastanın gereksinimlerini belirleme ve öncelik sırasına koyma	
13	Toplanan verilere göre doğru hemşirelik tanısı koyma	
14	Hemşirelik tanılarının hedeflerini ulaşılabilir, gerçekçi ve hastaya özgü olarak belirleme	
15	Hedeflere uygun hemşirelik girişimlerini belirleme	
16	Belirlediği girişimleri uygulama	
	Bakımın sonuçlarını değerlendirme	
D. Klinik Performans		
17	Organizasyon yapabilme ve bakımı yönetme	
18	Öğrenmeye istekli olma	
19	Bakım verdiği bireyin güvenliğini sağlamak ve sürdürmek için gerekli önlemleri alma	
20	Bakımı sağlama ve sürdürmede yeterli teorik bilgiye sahip olmak için kendini geliştirme	
21	İnvaziv girişimsel işlemleri doğru ve tam olarak yapma	
22	Uyguladığı bakımın amacını bilme, sonuçlarını izleme	
23	Sorun çözme sürecinde klinik rehber hemşireden danışmanlık alma	
24	Klinik rehber hemşirenin geri bildirimlerine açık olma ve bu geri bildirimler doğrultusunda kendini geliştirme	
TEMEL KLİNİK UYGULAMALAR		
25	Çocuk yoğun bakım ünitesindeki cihazları uygun olarak kullanma	
26	Yoğun bakım ünitesine hastayı kabul etme	
27	Hastanın üniteye oryantasyonunu sağlama	
28	Yoğun bakım hastalarında sedasyon ve analjezi ilkelerine uygun olarak uygulama	
29	Monitörizasyon ilkeleri doğrultusunda hastayı monitorize etme	
30	Temel ve ileri yaşam desteği ilkelerini uygulama	
31	İleri yaşam desteği ilkelerini uygulama	
32	Hava yolu açıklığını sağlamak için çocuk hastaya üçlü manevra uygulama	
33	Hava yolu açıklığını sağlamak için hastaya pozisyon verme	
34	Hava yolu açıklığını sağlamak için hastaya airway uygulaması yapma	
35	Hava yolu açıklığını sağlamak için laringeal maske uygulaması yapma	

36	Hava yolu açıklığını sağlamak için endotrakeal entübasyon uygulama	
37	Mekanik ventilasyonda kullanılacak ventilatörün hastaya göre seçimini yapma	
38	Mekanik ventilatörün kullanım öncesi kontrolünü yapma	
39	Ventilatör setlerini uygun olarak takma	
40	Ventilatördeki hasta izlemine yapma	
41	Ventilatör üzerinde ayarlanan parametreleri (modlar, alarmlar) uygun şekilde çözümlenme	
42	Mekanik ventilasyonda nemlendirme uygulamalarını yapma	
43	Hastanın ventilatörden ayrılması kriterlerini değerlendirme	
44	Hastayı ventilatörden ayırma basamaklarını uygulama	
45	Mekanik Ventilatörün test edilmesini aşamalarına uygun yapma	
46	Ventilatörü hastaya bağlama basamaklarını uygulama	
47	Solunum desteğinde kullanılan cihazların sterilizasyonunu, dezenfeksiyonunu yapma	
48	Solunum desteğinde kullanılan cihazların uygun koşullarda saklanmasını sağlama	
49	Hastanın nazogastrik/oragastrik yolla beslemesini sağlama	
50	Hastanın gastrostomiyle beslemesini sağlama	
51	Parenteral beslemeyi ilkelerine uygun olarak yapma	
52	EKG çekimi yapma	
53	Kan şekeri ölçümünü uygulama	
54	Kan gazı için örnek alınmasına yardımcı olma	
55	Kan gazı sonuçlarını değerlendirme	
56	Bilinci açık hastada ağrıyı değerlendirme	
57	Bilinci kapalı hastada ağrıyı değerlendirme	
58	Ağrıyı izleme ilkelerini uygulama	
59	Hastaya uygun pozisyon verme	
60	Hastanın mobilizasyonunu sağlama	
61	Acil arabasına gerekli malzeme ve ilaçları yerleştirme	
62	Gerekli durumlarda acil arabası/acil çantasını kullanma	
63	Güvenli kardiyoversiyon ve defibrilasyon uygulamalarına katılma	
64	Endotrakeal aspirasyon yapma	
65	Trakeostomi aspirasyonu yapma	
66	Nazotrakeal aspirasyon yapma	
67	Trakeostomi bakım ilkelerini uygulama	
68	Oksijen tedavisi ilkelerine göre uygulama	
69	Santral venöz basınç kateteri takılmasına katılma	
70	Santral venöz basınç izlemi yapma	
71	Santral venöz basınç ölçümü basamaklarını uygulama	
72	Göğüs tüpü ve kapalı drenaj izlemi yapma	
73	Bası yarası bakımı yapma	
74	Yoğun bakım ünitesinden hasta transferi sağlama	
75	Kan ve kan ürünleri transfüzyonu uygulama	
76	Hastaya periton diyalizi uygulama	
77	Hemodiyaliz uygulanan hastanın izlemine yapma	
78	Hemofiltrasyon uygulanan hastanın izlemine yapma	
79	Yoğun bakımda sık kullanılan yüksek riskli ilaçları doğru şekilde hazırlama	
80	Yoğun bakımda sık kullanılan yüksek riskli ilaçları doğru şekilde uygulama	
81	Yaşam sonu bakım ilkelerini uygulama	
82	Verileri değerlendirme	
83	Verileri tam ve doğru şekilde kaydetme	
84	Verileri saklanmasını sağlama	
TOPLAM PUAN (Her Bir Uygulamaya Verilen Notların Toplamı)		
ORTALAMA PUAN (Toplam Puan Değerlendirilen Uygulama Sayısı)		
YÜZ ÜZERİNDEN ORTALAMA PUAN (Ortalama Puan x 25)		

Değerlendirme Notu

Oldukça Yeterli	:4
Yeterli	:3
Kısmen Yeterli	:2
Yetersiz	:1
Değerlendirilemedi	:0

NOT: Uygulama Değerlendirmesi, Çocuk Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programı Uygulama Değerlendirme Formu (EK-I) kullanılarak yapılır.

Formda yer alan her bir konu; Oldukça Yeterli (4), Yeterli (3), Kısmen yeterli (2), Yetersiz (1), "Değerlendirilemedi" (0) derecelerinden biri ile değerlendirilir. Formda yer alan konuların her birinden alınan puanların toplamı bulunur. Bu toplam, değerlendirilen konu sayısına bölünerek ortalama puan bulunur. Bu ortalama puan 25 (yirmi beş) sayısı ile çarpılarak 100 (yüz) puan üzerinden hesaplanır. 100 (yüz) puan üzerinden 70 (yetmiş) puan olan katılımcı uygulama değerlendirmesinden başarılı sayılır.

DEĞERLENDİRME SONUCU

Teorik Sınav Puanı	Uygulama Değerlendirme Puanı	Teorik Sınav ve Uygulama Değerlendirme Puanları Ortalaması

EK-2
EĞİTİM PROGRAMI DEĞERLENDİRME FORMU

EĞİTİM PROGRAMININ:	
ADI	
YERİ	
TARİHİ	
EĞİTİM SORUMLUSU	

EĞİTİM ORTAMININ DEĞERLENDİRİLMESİ

1. Sınıfın, katılımcı sayısına uygunluğu
 Çok iyi İyi Yeterli Yetersiz Çok yetersiz
2. Sınıfın havalandırması
 Çok iyi İyi Yeterli Yetersiz Çok yetersiz
2. Sınıfın ısısı
 Çok iyi İyi Yeterli Yetersiz Çok yetersiz
3. Sınıfın aydınlatılması
 Çok iyi İyi Yeterli Yetersiz Çok yetersiz
4. Eğitim için kullanılan teknik araçlar (projeksiyon, tepegöz, tahta, video, vb.) yeterli miydi?
 Çok iyi İyi Yeterli Yetersiz Çok yetersiz
5. Projeksiyon, tepegöz ve tahta net olarak görülme durumu
 Çok iyi İyi Yeterli Yetersiz Çok yetersiz
6. Sınıflar temizliği
 Çok iyi İyi Yeterli Yetersiz Çok yetersiz
7. Tuvaletlerin temizliği?
 Çok iyi İyi Yeterli Yetersiz Çok yetersiz
8. Yemek ve ikramlardan memnuniyet durumunuz
 Çok iyi İyi Yeterli Yetersiz Çok yetersiz

EĞİTİM MATERYALİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

1. Eğitim materyalleri (eğitim kitabı, eğitim notları, diğer verilen dokümanlar, sunumlar) eğitim programı içeriğine uygun muydu?
 Çok iyi İyi Yeterli Yetersiz Çok yetersiz
2. Eğitim materyalleri (eğitim kitabı, eğitim notları, diğer verilen dokümanlar, sunumlar) eğitim programı için yeterli miydi?
 Çok iyi İyi Yeterli Yetersiz Çok yetersiz
3. Uygulama / beceri eğitimi için kullanılan maket, materyal, ekipman, vb. yeterli miydi?
 Çok iyi İyi Yeterli Yetersiz Çok yetersiz

EĞİTİMİN DEĞERLENDİRİLMESİ

1. Eğitim programının içerdiği konular eğitim programı amaçlarına uygun muydu?

Çok iyi İyi Yeterli Yetersiz Çok yetersiz

2. Eğitim programında kullanılan öğrenme yöntemleri (teorik ders, maketler üzerinde uygulama, beceri laboratuvarında maket-materyal kullanma, vaka analizi yapma, klinik alanlarda uygulama, ev ödevleri üzerinde çalışma) eğitim programı amaçlarına uygun muydu?

Çok iyi İyi Yeterli Yetersiz Çok yetersiz

3. Eğitimin süresi uygun muydu?

Çok iyi İyi Yeterli Yetersiz Çok yetersiz

4. Eğitim gün ve saatleri uygun muydu?

Çok iyi İyi Yeterli Yetersiz Çok yetersiz

5. Eğitim süresince adayların bilgi ve becerilerindeki gelişmelerin takibi yeterli miydi?

Çok iyi İyi Yeterli Yetersiz Çok yetersiz

6. Eğitimin değerlendirilmesinde kullanılan yöntemler (sınav, beceri değerlendirme, vb) uygun muydu?

Çok iyi İyi Yeterli Yetersiz Çok yetersiz

7. Genel olarak eğitim programından memnuniyetiniz

Çok iyi İyi Yeterli Yetersiz Çok yetersiz

KLİNİK EĞİTİM ORTAMI

	Çok iyi	İyi	Yeterli	Yetersiz	Çok Yetersiz
1.Klinik uygulama süresi, eğitim programı hedeflerine uygun muydu					
2.Seçilen klinik eğitim ortamı, eğitim programı hedeflerine uygun muydu					
3.Klinik uygulamada, eğitimcilerden aldığımız destek yeterli miydi?					
4.Klinik uygulamada, ilgili klinikte çalışanlardan aldığımız destek yeterlimiydi?					

SONUÇ OLARAK

1. Genel olarak eğitim programı beklentilerinizi karşıladı mı?

a ( ) Evet

b ( ) Hayır

Lütfen nedenini kısaca açıklayınız.....

2. Eğitim programında kazandığınız bilgi ve becerileri uygulamaya aktarmayı düşünüyor musunuz?

a ( ) Evet

b ( ) Hayır

Lütfen nedenini kısaca açıklayınız. ....

3. Ders saatleri dışında konuyu öğrenmek ve sınavlara hazırlanmak için günlük harcadığınız zamanı saat olarak yazınız: ...../saat

4. .... eğitim merkezinde başka bir eğitime katılmak ister misiniz?

a) Evet

b) Hayır

Lütfen nedenini kısaca açıklayınız.

.....

5. .... eğitim merkezinde eğitim almayı başkalarına önerir misiniz?

a) Evet

b) Hayır

Lütfen nedenini kısaca açıklayınız.

.....

6. Genel olarak eğitim programı / eğitimi değerlendirdiğinizde en olumlu bulduğunuz noktaları yazınız.

.....

7. Eğitim programı / eğitimdeki memnuniyetinizi nasıl artırabileceğimiz ile ilgili önerileriniz nelerdir?

.....

*Bu form eğitim programının sonunda doldurulacaktır.